

Návrh projektu

Název projektu	Podoby emigrace
Cílová skupina	Žáci 9. ročníků a odpovídající ročník víceletých gymnázií
Předpokládaná časová dotace	2 – 3 vyučovací hodiny
Možný záměr projektu	Na základě výpovědí pamětníků si žáci uvědomí klady a zápory emigrace. Naučí se pracovat s výpovědí pamětníka, které zaznamenali a zpracovali jeho vrstevníci, a dalšími informačními zdroji. Bude pracovat s možnou chybou, kterou mohou žákovské reportáže obsahovat ve zpracování a závěru. Na základě komparace s relevantními zdroji ji bude žák schopen rozpoznat a uvést důvody, proč k této chybě došlo. Žák se pokusí najít důvody, proč se někteří pamětníci vrátili zpět do vlasti, a někteří se rozhodli zůstat natrvalo v cizině.
Navrhované projektové otázky	<ul style="list-style-type: none">— Co přimělo pamětníky k emigraci?— Jaké byste viděli klady a zápory jejich rozhodnutí?— Co bylo jejich motivací k návratu nebo setrvání v cizině?
Navrhovaný výstup	Grafy, obrázky, texty z dílčích skupinových aktivit
Předpokládané činnosti	<ul style="list-style-type: none">— rozdělení do skupin— poslech audio a video nahrávek— dohledání chybějících informací— vypracování dílčích zadaných aktivit (viz přílohy Než se pustíme do práce a Podklady pro práci ve skupinách)— diskuse ve skupině— příprava prezentace výstupů— prezentace výstupů ve třídě
Navrhované kroky realizace projektu	<ol style="list-style-type: none">1. Úvod do tématu, zasazení do dobového kontextu, vysvětlení základních pojmů – emigrace, normalizace, devizový příslib, vízum (učitel – zdroj informací: např. myjsmetonevzdali.cz).2. Základní seznámení se se všemi pamětníky (příloha Než se pustíme do práce – učitel + žáci).3. Rozdělení do skupin (učitel).4. Výběr pamětníka (žáci).5. Realizace aktivit k pamětníkovi (příloha Poklady pro práci ve skupinách – žáci + učitel).6. Zodpovězení si základních projektových otázek v rámci třídy (učitel jako moderátor diskuse).7. Prezentace dílčích výstupů v rámci třídy.
Předpokládané pomůcky	PC, sluchátka, nakopírované pracovní listy, psací potřeby, volné listy papíru, přístup k internetu

<p>Navrhované výukové postupy, metody</p>	<p>Učitel by měl každé skupině před začátkem práce vysvětlit princip jednotlivých metod, případně s žáky část úkolu projít. Výhodou je, že úvodní aktivita je pro všechny skupiny stejná (životopis pamětníků, skládání etap do chronologické linky), čili je zde možnost poskytnout základní informace všem žákům najednou, a teprve následně obejít všechny skupiny a vysvětlit jim jejich zadání a postupy.</p> <p>Výběr metod:</p> <ul style="list-style-type: none"> — slovní – rozhovor, diskuze — myšlenková mapa – bubliny, batoh — diamant — klíčová dírka — kmeny a kořeny — práce s textem
<p>Stručné informace k žakovským reportážím, se kterými budete pracovat</p>	<p>Pamětník: Jan Komárek Typ reportáže: rozhlasová reportáž Autorský tým: Eliška Podhajská, Vojtěch Adámek, Kryštof Balík, Petr Jaroslav Boledovič, Joshua Mills Pedagogické vedení: Mgr. Tomáš Spáčil</p> <p>Pamětnice: Linda Tomaščík Typ reportáže: videoreportáž Autorský tým: Viktor Plass, Merlin Šmíd, Jan Bulíř, Jáchym Štefulík, Danylo Chestnykh Pedagogické vedení: Mgr. Bc. Marek Stojan</p> <p>Pamětnice: Marta Ernyei Typ reportáže: rozhlasová reportáž Autorský tým: Nela Janovová, Ondřej Pelikán a Adéla Horáková Pedagogické vedení: PhDr. Soňa Semotánová</p> <p>Pamětnice: Iveta Clarke Typ reportáže: videoreportáž Autorský tým: Radek Vachtl, Veronika Kocnárová, Ondřej Starý, Mathias Joel Hlavenka, Zora Marečková Pedagogické vedení: Mgr. Tomáš Spáčil</p> <p>Pamětnice: Lenka Nováková Typ reportáže: animační video Autorský tým: Anděla Jiráková, Eliška Vorlíčková, Klára Maxová a Emílie Šulcová Pedagogické vedení: Mgr. Anna Kulhánková</p>
<p>Možné způsoby prezentace</p>	<p>Společné zodpovězení základních projektových otázek na základě prezentace dílčích výstupů jednotlivých skupin (možné využít metodu pyramidy, klíčové dírky).</p>
<p>Navrhované formy hodnocení</p>	<p>V rámci třídy – společné zhodnocení srozumitelnosti výstupů, jejich provedení. Učitel – hodnocení práce žáků, snahy, zapojení se do diskuse.</p>

Než se pustíme do práce...

Zahřívací kolo

Společně ve třídě si poslechneme reportáže, které zpracovaly žakovské týmy v rámci projektu Příběhy našich sousedů. Jejich prostřednictvím se zamyslíme nad dobovým kontextem, do kterého je projekt zasazen.

Poslechněte si natočené reportáže bez dalšího dohledávání informací.

Jan Komárek

Linda Tomaščík

Marta Ernyei

Iveta Clarke

Lenka Nováková

1.

Poslechněte si žákovské reportáže (samostatně nebo společně ve třídě). Doplňte chybějící údaje do tabulky.

moje klíčová slova:		
shodné pro všechny pamětníky	vyprávění se liší	zásadní vliv na postoj pamětníka měl(a)

2.

Které události či okolnosti podle pamětníků ovlivnily vývoj v Československu? Dopište je do připravených bublin.

Diagram showing ten empty speech bubble shapes arranged in three rows, intended for students to write their answers to the question about events or circumstances that influenced the development in Czechoslovakia.

Jan Komárek

Podklady pro práci ve skupinách

1.

Ještě jednou si poslechněte (tentokrát pouze ve skupině) rozhlasovou reportáž o vašem pamětníkovi. Prostudujte jeho životopis. Dohledejte potřebné informace na doporučených webech.

Pokuste se seřadit následující události tak, jak šly za sebou. K hledání informací můžete využít metodu kmeny a kořeny. Jak správně s metodou pracovat vám rád vysvětlí váš učitel.

- „ranní rozvíčky“
- narozen v roce, kdy zemřel K. Gottwald
- příjezd vojsk armád Varšavské smlouvy
- azyl v Kanadě
- dovolená v Jugoslávii
- „tzv. šedivé pasy“
- oficiální emigrant

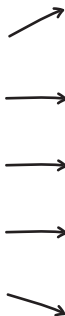
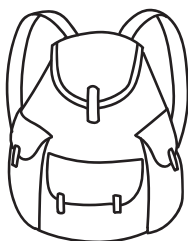

2.

Batoh

Pan Komárek ve svém vyprávění uvádí, že při svém prvním pokusu o emigraci neměli žádná zavazadla. Ale jakýsi „pomyslný batoh“ si s sebou nesli.

Pokuste se společně dokreslit do obrázku, co by mohli ve svém „batohu“ mít... co by si s sebou do ciziny vlastně odnesli.

Linda Tomaščík

Podklady pro práci ve skupinách

1.

Ještě jednou si poslechněte (tentokrát pouze ve skupině) rozhlasovou reportáž o vašem pamětníkovi. Prostudujte jeho životopis. Dohledejte potřebné informace na doporučených webech.

Pokuste se seřadit následující události tak, jak šly za sebou. K hledání informací můžete využít metodu kmeny a kořeny. Jak správně s metodou pracovat vám rád vysvětlí váš učitel.

- udělení rakouského státního občanství
- okupace ČSSR vojsky armád Varšavské smlouvy
- návrat do Mladé Boleslavi
- ztráta plyšového psa
- otec signatář Charty 77

2.

Vtip

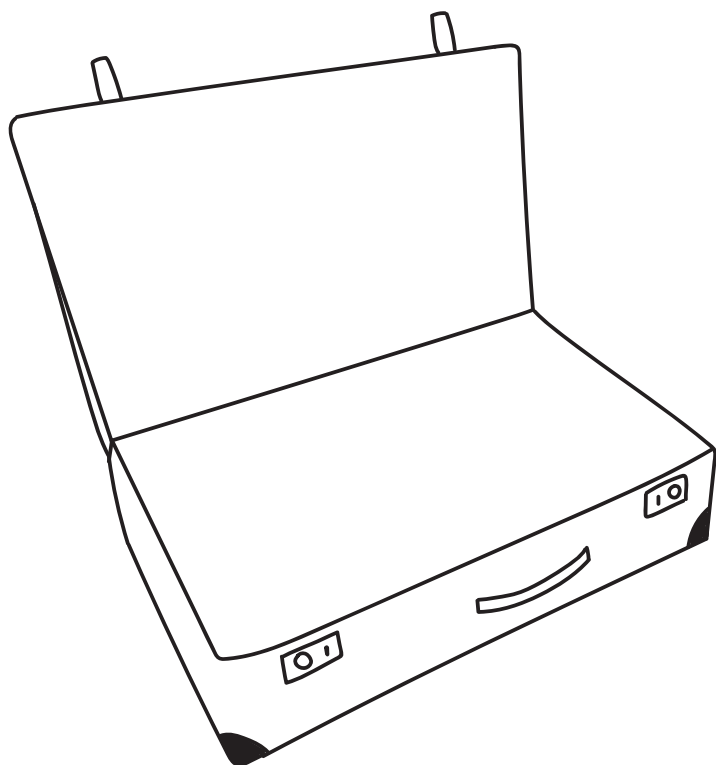
Pro tatínka paní Lindy vše začalo protirežimním vtipem. Pokuste se takový vtip, který by kritizoval tehdejší režim, napsat, případně doplnit i nějakým obrázkem.

3.

Kufr

Rodiče paní Lindy se rozhodli, že opustí republiku. Nastalo velké balení. Co si to vlastně všechno mohli do svých kufrů zabalit a proč? Dopište, dokreslete do obrázku.

4.

Trochu jako mimozemšťan

Po návratu zpět do vlasti si paní Linda občas připadala jako „mimozešťan“, nemohla zapadnout mezi své vrstevníky. Naopak ve Vídni tento problém neměla. Diskutujte ve skupině o tom, proč. Své závěry v bodech sepište na volné místo pod zadání.

Marta Ernyei

Podklady pro práci ve skupinách

1.

Ještě jednou si poslechněte (tentokrát pouze ve skupině) rozhlasovou reportáž o vašem pamětníkovi. Prostudujte jeho životopis. Dohledejte potřebné informace na doporučených webech.

Pokuste se seřadit následující události tak, jak šly za sebou. K hledání informací můžete využít metodu kmeny a kořeny. Jak správně s metodou pracovat vám rád vysvětlí váš učitel.

- cesta do Anglie
- návrat do ČSSR
- začátek normalizace
- sametová revoluce
- zveřejnění Charty 77
- práce na izraelském velvyslanectví

2.

Žádost o prominutí trestu

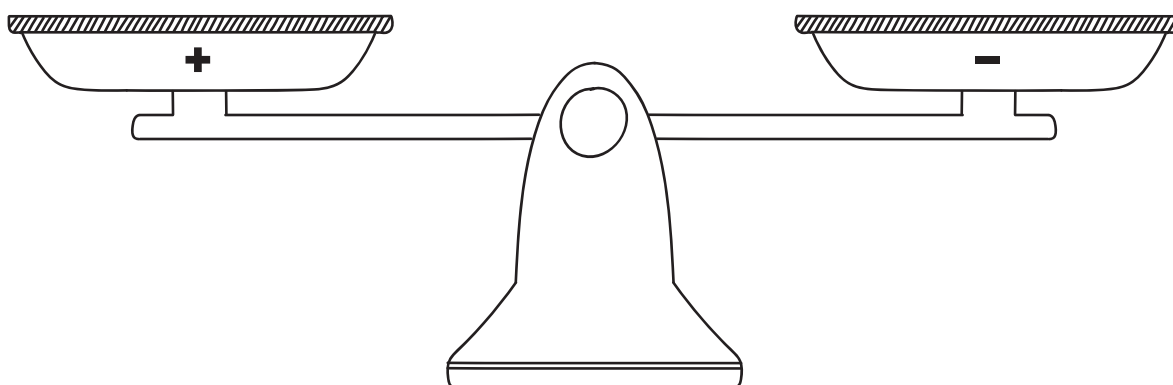
Každý, kdo se rozhodl zůstat za hranicemi, byl v ČSSR odsouzen, ztratil občanství, majetek. Návrat zpět nebyl jednoduchý, rodina musela požádat o navrácení občanství a prominutí trestu. Sestavte ve skupině tuto žádost. Co by všechno měla obsahovat? Kam byste tuto žádost poslali?

3.

Vrátit se nebo zůstat?

Rozhodnutí vrátit se nebylo jednoduché. Každý sám dopište na misky vah svoje pro a proti. Ve skupině pak společně proberte svoje odpovědi a společně doplňte do obrázku, k čemu jste dospěli. Porovnejte také s rozhodnutím paní Marty.

Iveta Clarke

Podklady pro práci ve skupinách

1.

Ještě jednou si poslechněte (tentokrát pouze ve skupině) rozhlasovou reportáž o vašem pamětníkovi. Prostudujte jeho životopis. Dohledejte potřebné informace na doporučených webech.

Pokuste se seřadit následující události tak, jak šly za sebou. K hledání informací můžete využít metodu kmeny a kořeny. Jak správně s metodou pracovat vám rád vysvětlí váš učitel.

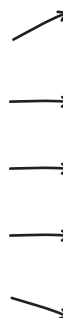
- zájezd do Jugoslávie
- promoce
- perestrojka
- tzv. Palachův týden
- azyl v USA

2.

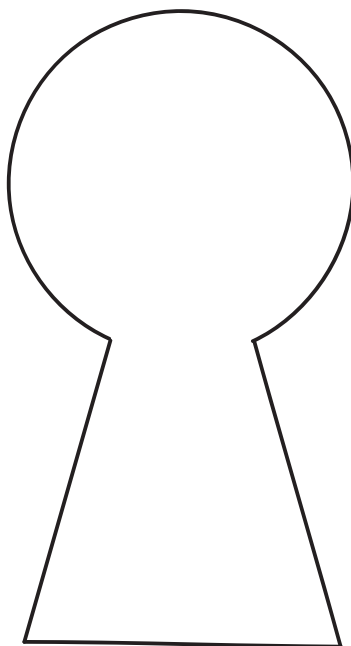
Pas s razítkem

Jste úředník, který rozhoduje o tom, jestli paní Clark dostane průjezdní vízum. Jak byste se rozhodli a proč? Dopište do obrázku (každý k jedné šipce).

3.

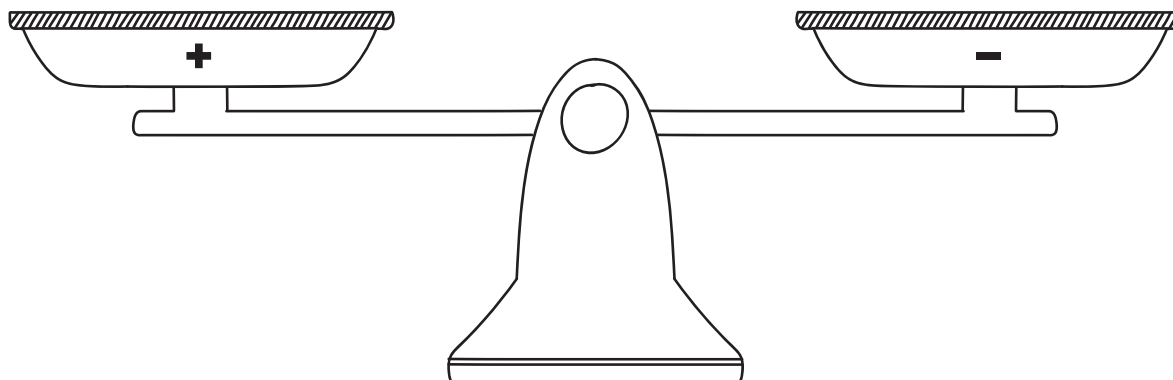
Představte si, že sedíte třeba na lavičce v uprchlickém táboře (jako paní Clarke), a pomyslnou klíčovou dírkou se díváte zpět na svůj život a nedávné události. Co byste v té klíčové dírce viděli? Vše dopište nebo dokreslete.

4.

Vrátit se nebo zůstat?

Rozhodnutí vrátit se nebylo jednoduché. Jak byste se v této situaci asi rozhodli vy sami? Každý sám dopište na misky vah svoje pro a proti. Ve skupině pak společně proberte svoje odpovědi a společně doplňte do obrázku, k čemu jste dospěli. Porovnejte je s rozhodnutím paní Ivety.

Lenka Nováková

Podklady pro práci ve skupinách

1.

Ještě jednou si poslechněte (tentokrát pouze ve skupině) rozhlasovou reportáž o vašem pamětníkovi. Prostudujte jeho životopis. Dohleďte potřebné informace na doporučených webech.

Pokuste se seřadit následující události tak, jak šly za sebou. K hledání informací můžete využít metodu kmeny a kořeny. Jak správně s metodou pracovat vám rád vysvětlí váš učitel.

- úmrtí K. Gottwalda
- čistky ve škole
- úvahy o emigraci
- studium na gymnáziu B. Šmerala
- život pro rodinu
- dva týdny s přáteli v zahraničí

2.

Devizový příslib

Pro vycestování do zahraničí si musel každý zažádat o přidělení cizí měny formou žádosti o devizový příslib. Vyplňte ho i vy.

Žádost o devizový příslib dolarů na dnů
na soukromou cestu do nesocialistického státu

Přibližné datum odjezdu (měsíc): Země, pro než je devizový příslib požadován
Organizace (zaměstnavatel, škola, NV): a účel cesty:

adresa zaměstnavatele:

Pracovní funkce žadatele v organizaci:

Rok poslední uskutečněné soukromé cesty
do nesocialistických států:
počet dnů pobytu: navštívené země a
účel cesty:

Příjmení a jméno:
(strojem)

Trvalé bydliště:

(přesná adresa vč. PSČ)

.....

Rodné číslo žadatele (str. 1 nebo 14 obč. průkazu)

.....

Stav:

Vyplní banka:

Devizový příslib č. na US \$

platný do

Datum

Razítko a podpisy
banky

Záznamy pobočky banky:

Spolucestující děti do 15 let:

..... nar.

..... nar.

..... nar.

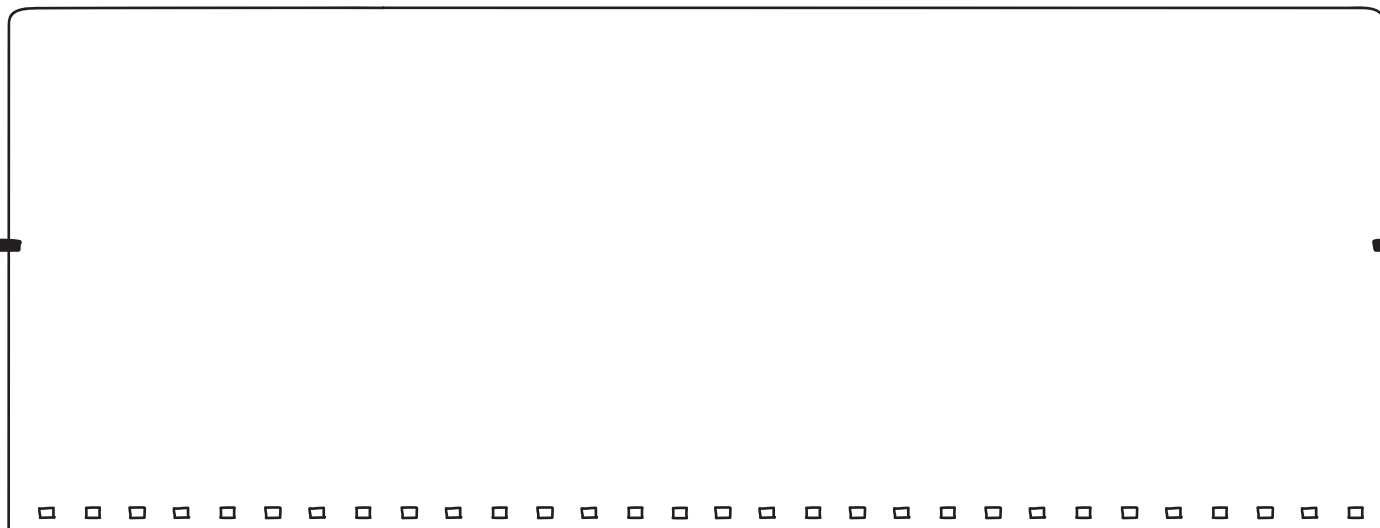
Poučení k žádosti je uvedeno na rubu.

Po obdržení příslibu požádejte ihned Okresní oddělení pasů
a víz ministerstva vnitra o vydání výjezdní doložky bez

3.

Devizový příslib

Diskutujte ve skupině o tom, proč asi nemohl každý jít třeba jako dnes do směnárny a jednoduše si vyměnit české koruny za cizí měnu. Na volné místo pod zadání si napište závěry celé skupiny.

4.

Návrat domů

„Lenko, vrať se domů!“ zaznělo v rozhovoru paní Lenky s jejím tatínkem. Rozdělte se ve skupině do dvojic. Pokud vás bude lichý počet, může jeden z vás být zapisovatel odpovědí. Ve dvojicích zkuste zrekonstruovat Lenčin rozhovor s tatínkem. V návaznosti na něj pak dopište (nebo nechte dopsat spolužáka – zapisovatele) na misky vah argumenty proč se vrátit, a proč ne. Diskutujte s ostatními dvojicemi ze skupiny o tom, co jste napsali.

